

Nr 23.

Ankom till riksdagens kansli den 3 mars 1939 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel för avbetalning å statslån till vissa torrlägningsföretag.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 3 februari 1939 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 79, har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt under punkterna 1:o och 2:o.

Beträffande utredningen i ärendena får utskottet hänvisa till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

1:o.

Gässelia torrlägningsföretag i Drängsereds socken av Hallands län.

Under punkt 1:o har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att för gäldande av kapitalkulden å det till Gässelia torrlägningsföretag i Drängsereds socken av Hallands län den 18 november 1927 beviljade lånet från statens avdikningslånefond må från statens avdikningsanslag utgå ett belopp av 1,440 kronor 40 öre.

Den 18 november 1927 beviljade Kungl. Maj:t till vattenavledning från ägor till hemmanet Gässelia i Drängsereds socken av Hallands län dels bidrag från statens avdikningsanslag med 1,110 kronor och dels lån från statens avdikningsanslag med 1,300 kronor. I samband därmed fastställde Kungl. Maj:t plan för arbetets utförande.

Sedermera förklarade länsstyrelsen i Hallands län genom utslag den 3 oktober 1934, att återbetalningsskyldighet för omförmälda lån skulle helt åvila lägenheten Gässelia Lilla 2², samt ålade ägaren av nämnda fastighet att erlägga under ett vart av åren 1937—1961 en annuitet av 86 kronor 42 öre samt under år 1962 en annuitet av 78 kronor 78 öre.

Genom beslut den 30 juni 1938 medgav Kungl. Maj:t Anna Katarina Larsson såsom ägare till fastigheten Gässelia Lilla 2² dels anstånd intill den 1 juli 1939 med erläggande av den år 1937 förfallna annuiteten å förberörda lån, dels ock räntefrihet under uppskovstiden.

I skrivelse den 22 november 1938 har lantbruksstyrelsen — under för-

mälan att *Anna Larsson*, Gässelia, hos styrelsen anhållit om avskrivning av 1927 års lån — hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att för avskrivning av å fastigheten Gässelia Lilla 2² i Drängsereds socken belöpande kapitalskuld med anledning av nämnda lån måtte från statens avdikningsanslag anvisas ett belopp av 1,440 kronor 40 öre.

I ärendet har statskontoret den 31 december 1938 avgivit infordrat utlåtande.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»Med hänsyn till vad i ärendet anförts rörande ifrågavarande torrlägningsföretag samt den tryckta ekonomiska belägenhet, vari ägaren till fastigheten Gässelia Lilla 2² *Anna Larsson* och dennas familj befinna sig, anser jag billighetsskäl tala för att statsunderstöd ställes till förfogande för återbetalning av det å fastigheten vilande avdikningslånet. Härigenom torde möjlighet beredas henne att erhålla det ackordslån, som av vederbörande lånenämnd ställts i utsikt. Jag tillstyrker alltså, att för ändamålet må från statens avdikningsanslag anvisas 1,440 kronor 40 öre eller det belopp, vartill kapitalskulden å lånet uppgår. Härtill bör riksdagens medgivande inhämtas. Nämnda belopp torde bära av lantbruksstyrelsen ställas till statskontorets förfogande för att såsom likvid för *Anna Larssons* lån tillgodoföras avdikningslånefonden. Beloppet torde icke bära inräknas i det belopp, som Kungl. Maj:t enligt riksdagens medgivande äger för visst år bevilja jämlikt gällande bestämmelser för avdikningsanslagets användning.»

Utskottet, som biträder förevarande framställning, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen medgiver, att för gäldande av kapitalskulden å det till Gässelia torrlägningsföretag i Drängsereds socken av Hallands län den 18 november 1927 beviljade lånet från statens avdikningslånefond må från statens avdikningsanslag utgå ett belopp av 1,440 kronor 40 öre.

2:o.

Företag avseende utdikning av den s. k. Stormyran i Tåsjö socken av Västernorrlands län.

Under punkt 2:o har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att för gäldande av den kapitalskuld å det till Stormyrans utdikning inom Aldernäsets by i Tåsjö socken av Västernorrlands län den 20 maj 1921 beviljade lånet från odlingslånefonden, som efter erläggandet av till och med år 1938 förfallande annuiteter belöper på fastigheterna Aldernäset 1³, 1⁴, 1⁶, 1⁷, 1⁸, 1¹¹, 1¹², 1¹⁴ och 1¹⁵ ävensom på den *Anna Katarina Johansson* tillhöriga andelen av fastigheten Aldernäset 1⁵, må från statens avdikningsanslag utgå ett statsbidrag av 15,171 kronor 64 öre.

Kungl. Maj:t beviljade den 20 maj 1921 dels statsbidrag från norrländska avdiktningensanslaget med 22,000 kronor, dels ock lån från odlingslånefonden med likaledes 22,000 kronor till utdikning av den s. k. Stormyran i Tåsjö socken av Västernorrlands län. I sammanhang härmed fastställdes plan för arbetets utförande.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län ålade genom utslag den 14 februari 1925 i följande tablå upptagna personer i egenskap av ägare av hemmansdelar i Aldernäsets by att utgiva i tablån angivna belopp:

Mantal å brukningsdelen	Jordregisterbeteckning	Delägares namn	Årlig inbetalning för vart och ett av åren 1928—1952	Slutlig inbetalning för år 1953
2 1/4	1 ¹¹	Olof Jakobsson	19.88	18.08
2 1/4	1 ¹²	Hustru Ida Katarina Medin.....	170.86	155.88
1 13/24	1 ³	Jakob Lövvander.....	183.77	167.13
1 13/24	1 ⁴	Erik Eriksson	179.47	163.22
1 13/24	1 ⁵	Erik Johannes Johansson och Anna Katarina Johansson.....	163.41	148.61
1 13/24	1 ⁶	Per Strömgren	167.21	152.07
37/72	1 ⁷	Erik Lindholm.....	84.71	77.04
37/72	1 ⁷	» »	84.71	77.04
37/72	1 ⁷	» »	84.71	77.04
37/72	1 ⁸	Jacob Lövvander.....	41.07	37.85
37/72	1 ⁸	Erik Eriksson	41.07	37.85
37/72	1 ⁸	Per Strömgren	41.07	37.85
1 1/8	1 ¹⁴	Gustaf Jakobsson.....	85.09	77.88
1 1/8	1 ¹⁵	Jakob Gustafsson	67.56	61.44
			1,414.59	1,286.48

I en den 22 september 1936 dagtecknad skrift ha i tablån upptagna personer med undantag av Erik Johannes Johansson anhållit att bliva befriade från den dem ålagda betalningsskyldigheten. Såsom stöd för ansökningen har i huvudsak anförts följande.

Ifrågavarande företag hade börjat planläggas under kristiden 1918. Det samma hade emellertid först år 1925 utförts så långt att arbetet med odling av den torrlagda marken kunnat börja. Det hade då visat sig att marken ej varit så god som vid företagets igångsättande antagits. Därjämte vore att märka att priserna å jordbruksprodukter fallit högst avsevärt under tiden för företagets påbörjande till dess avslutande. Sökandena hade måst avverka å sina skogsskiften samt även sätta sig i skuld för att kunna fullgöra sina förpliktelser.

Över ansökningen ha yttranden avgivits den 18 juni 1937 av länsstyrelsen i Västernorrlands län, den 24 oktober 1938 av lantbruksstyrelsen och den 1 december 1938 av statskontoret. Vid lantbruksstyrelsens yttrande

fanns fogat utlåtande av länsstyrelsen och förrättningsmannen, lantbruksingenjören H. Welin-Berger samt viss utredning rörande sökandenas ekonomi.

Departementschefen har i ärendet anfört.

»Såsom framgår av den i ärendet förebragta utredningen har båtnaden av företaget på grund av förhållanden, varöver intressenterna icke kunnat råda, blivit ytterst ringa. Till följd härav ha sökandena drabbats av en betydande skuldbörda utan motsvarande nytta. I betraktande av berörda omständigheter och med hänsyn till den ekonomiska belägenhet, vari flertalet av sökandena befinna sig, synas billighetsskäl tala för att ytterligare statsunderstöd beredes företaget. I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag även att den av sökandena, vars ekonomiska förhållanden måhända skulle medgiva ett gäldande av annuiteterna, bör med hänsyn till omständigheterna bli delaktig av statsunderstödet. Detta torde på sätt lantbruksstyrelsen förordat böra bestämmas så, att med detsamma kan gäldas sökandenas efter inbetalning av de till och med år 1938 förfallna annuiteterna återstående skuld till staten å ifrågavarande statslån. Från avdikningsanslaget synes alltså för ändamålet böra anvisas ett belopp av 15,171 kronor 64 öre. Berörda belopp torde böra av lantbruksstyrelsen ställas till statskontorets förfogande för att såsom likvid för sökandenas andelar av lånet tillgodoföras avdikningslånefonden. Beloppet torde icke böra inräknas i det belopp, som Kungl. Maj:t enligt riksdagens medgivande äger för visst år bevilja jämlikt gällande bestämmelser för avdikningsanslagets användning.»

Med biträdande av förevarande framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen medgiver, att för gäldande av den kapital-skuld å det till Stormyrans utdikning inom Aldernäsets by i Tåsjö socken av Västernorrlands län den 20 maj 1921 beviljade lånet från odlingslånefonden, som efter erläggandet av till och med år 1938 förfallande annuiteter belöper på fastigheterna Aldernäset 1³, 1⁴, 1⁶, 1⁷, 1⁸, 1¹¹, 1¹², 1¹⁴ och 1¹⁵ ävensom på den Anna Katarina Johansson tillhöriga andelen av fastigheten Aldernäset 1⁵, må från statens avdikningsanslag utgå ett statsbidrag av 15,171 kronor 64 öre.

Stockholm den 3 mars 1939.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 17.